

سال‌های بنفش

نقشه راه دولت سیزدهم در اقتصاد

گردآورنده: مهدی مهرپور

گردآوری: پایگاه تحلیلی خبری "نود اقتصادی"

بررسی ۲۹۲۰ روز عملکرد دولت‌های یازدهم و دوازدهم در حوزه اقتصاد

سر شناسه	مهرپور، مهدی-۱۳۶۳.
عنوان و پدیدآور	سال‌های بنفش، نقشه راه دولت سیزدهم در اقتصاد/ تنظیم و تدوین: مجید حیدری، مهدی کاشی‌پزها، حمیدرضا جوانبخت، علی مرزبان، بهروز رفیعی، مجتبی موسوی/ مدیر پروژه: مهدی مهرپور
مشخصات نشر	تهران، نور علم.
مشخصات ظاهری	۵۳۰ ص. نمودار، جدول.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۴۳۱-۸
موضوع	اقتصاددانان — ایران — مصاحبه‌ها
موضوع	ایران — سیاست اقتصادی — قرن ۱۴
رده‌بندی کنگره	HC ۷۹/۵
رده‌بندی دیویی	۳۳۸/۶

نشر نور علم: تهران- انقلاب- خ ۱۲ فروردین- پلاک ۲۹۰- تلفن: ۶۶۴۰۵۸۸۰ و ۶۶۹۵۷۰۲۱
 فروشگاه: خ ۱۲ فروردین- پلاک ۲۹۰- کتاب چرتکه و نور علم — ۰۹۱۲۲۰۷۹۸۴۹ — ۶۶۱۷۴۹۱۰-
 پخش: نشر قلم سینا- انقلاب- ۱۲ فروردین- ساختمان ۲۸۶ طبقه اول واحد ۴
 تلفن ۶۶۹۵۷۰۲۱ و ۶۶۹۵۷۱۲۰

عنوان کتاب:	سال‌های بنفش، نقشه راه دولت سیزدهم در اقتصاد
تنظیم و تدوین:	مجید حیدری، مهدی کاشی‌پزها، حمیدرضا جوانبخت، علی مرزبان، بهروز رفیعی، مجتبی موسوی
مدیر پروژه:	مهدی مهرپور
ویراستار:	احمد محمدی
طراح جلد:	حسین علیزاده، مهران محبوب
عکس:	علی مرزبان، مجتبی موسوی
صفحه‌آرا:	محمود جواد بابایی
ناشر:	نور علم
شمارگان:	جلد ۱۰۰۰
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۴۳۱-۸
نوبت چاپ:	اول ۱۴۰۰
چاپ و صحافی:	الغدیر
قیمت:	۱۲۵۰۰۰ تومان

در صورت عدم دسترسی به کتابهای این انتشارات، از طریق تماس با
 ۰۹۱۲۳۳۳۴۲۲۹ کتابها با پست به تمام نقاط ایران ارسال می‌شود.

فهرست

۱	پیشگفتار
۵	فصل اول (اقتصاد کلان)
۲۵	فصل دوم (اصلاح ساختار بودجه)
۵۵	فصل سوم (مالیات)
۷۵	فصل چهارم (امنیت غذایی (دام و طیور)
۹۵	فصل پنجم (خودرو)
۱۲۵	فصل ششم (دیپلماسی اقتصادی)
۱۵۱	فصل هفتم (تنظیم بازار)
۱۶۷	فصل هشتم (صندوق‌های بازتوانی)
۱۹۳	فصل نهم (حمایت از افشار آسیب‌پذیر)
۲۱۷	فصل دهم (معدن)
۲۳۵	فصل یازدهم (مسکن)
۲۵۷	فصل دوازدهم (ارز)
۲۷۵	فصل سیزدهم (بانک)
۳۰۵	فصل چهاردهم (بورس)
۳۳۳	فصل پانزدهم (نفت و گاز)
۳۵۳	فصل شانزدهم (برق)
۳۷۳	فصل هفدهم (خصوصی‌سازی)
۳۹۳	فصل هجدهم (صنعت)
۴۱۵	فصل نوزدهم (مصائب تولید)
۴۳۳	فصل بیستم (امنیت غذایی (زراعت و کشاورزی)
۴۵۵	فصل بیست و یکم (نظام سلامت و بیمه)
۴۷۹	فصل بیست و دوم (معیشت کارگران)
۵۰۳	فصل بیست و سوم (اشتغال آفرینی)

پیشگفتار

وقتی حسن روحانی در اواسط مرداد ۱۳۹۲ به پاستور رفت، هیچ کس فکرش را هم نمی کرد که ۲۹۲۰ روز دیگر، می خواهد اقتصاد ایران را با انبوهی از مشکلات اقتصادی تحویل رئیس جمهور بعدی دهد.

او که با شعار تعامل با دنیا و مذاکره با آمریکا وارد کارزار انتخاباتی در سال ۹۲ شده بود، وعده داده بود آنچنان رونقی در اقتصاد ایران ایجاد خواهد کرد که دیگر مردم به آن ۴۵ هزار تومان یارانه نقدی احتیاج نداشته باشند، اما نتیجه کار اینگونه نشد!

حکومت ۲۹۲۰ روزه حسن روحانی و یارانش بر اقتصاد ایران به اذعان اغلب کارشناسان مستقل و منصف، ویرانی های بسیار زیادی را بر پیکره نحیف اقتصاد ایران بر جای گذاشت. در این سال ها هیچ یک از برنامه های اصلاحات ساختاری جز اولویت های رئیس دولت قرار نگرفت. او معتقد بود راه پیشرفت اقتصاد از مسیر تعامل خارجی می گذرد و تا وقتی تعاملات خارجی به حداکثر نرسد، نمی توان انتظار پیشرفت در یک اقتصاد را داشت.

تحلیل حسن روحانی این بود که او زبان دنیا را بهتر از دیگران بلد است و می تواند با مذاکره و تعامل با دنیای خارج (اروپا و آمریکا) اقتصاد ایران را رونق ببخشد. از این رو مذاکرات برجامی را کلید زد و روند تعامل ایران و غرب با این مذاکرات وارد دور جدیدی شد.

جذب سرمایه خارجی هم مهم ترین وعده ای بود که رئیس دولت تدبیر و امید به مردم می داد. روحانی معتقد بود در صورت موفقیت آمیز بودن مذاکرات برجامی و تعامل گسترده با

غرب، سرمایه‌های خارجی به سوی اقتصاد ایران روانه خواهد شد. اما این تحلیل اشتباه از آب در آمد. البته بعد از برجام تا ابتدای سال ۹۷، صدها هیأت تجاری خارجی و تاجر غربی به ایران آمدند، اما نه برای سرمایه‌گذاری، بلکه برای مطالعه بازار ایران!

آنها آمده بودند تا کالاهای خودشان را به ایرانی‌ها بفروشند و خبری از سرمایه‌گذاری در ایران نبود! اندک شرکت‌هایی هم که مثل توتال و پژو با پوشش سرمایه‌گذاری به ایران آمدند، با اطلاعات مهمی از شرکت‌های ایرانی با خود به خارج بردند و یا بعد از خروج آمریکا از برجام در سال ۹۷، پروژه‌ها را نیمه کاره رها کرده و از ایران خارج شدند!

استراتژی حسن روحانی در اقتصاد و سیاست شکست خورد و او نتوانست به اغلب وعده‌هایی که در سال ۹۲ داده بود عمل کند. او همواره مقصر اصلی نرسیدن به وعده‌هایش را ترامپ و دیوانه بازی او قلمداد می‌کرد و معتقد بود اگر فرد دیگری رئیس جمهور آمریکا می‌شد، اقتصاد ایران به این روز نمی‌افتاد!

۲۹۲۰ روز از مدیریت حسن روحانی در اقتصاد ایران گذشت و او به اذعان شاخص‌های اقتصادی نتوانست آنگونه که به مردم قول داده بود، عمل کند. رشد اقتصادی ایران در سال‌های مدیریت او بصورت میانگین تقریباً صفر بود. او و یارانش در پاستور توانستند بصورت میانگین سالانه فقط برای کمتر از ۲۰۰ هزار جوان ایرانی شغل ایجاد کنند. در این سال‌ها نقدینگی بیش از ۸ برابر شد، اما تولید ثمری از این رشد لمس نکرد! حتی ورود سرمایه خارجی به ایران نیز در سال‌های ۹۲ تا ۹۹ کمتر از سال‌های اوج تحریم‌های ۹۱-۹۰ بود.

آیا اتفاقات ناگواری که در ۹۶ ماه مدیریت دولت تدبیر بر سر اقتصاد ایران آمده، همه‌اش ناشی از سنگ‌اندازی آمریکا و تحریم است؟ آیا سیاستگذار داخلی نقشی در این آشفتگی‌ها ندارد؟ آیا می‌شد وضع بهتر از این باشد؟ آیا می‌شد تصویری که امروز و در نیمه دوم مرداد ۱۴۰۰ از اقتصاد ایران شاهد هستیم، تصویری زیباتر با اعداد بهتری باشد؟ باید چه می‌کردیم که نکرديم؟

سوالاتی از این قبیل ما را بر آن داشت تا سندی مکتوب در این باره منتشر کنیم.

بر این اساس شورای سردبیری پایگاه خبری - تحلیلی «نود اقتصادی» تصمیم گرفت تا با بررسی کارشناسانه اقتصاد ایران در ۲۹۲۰ روز مدیریت دولت‌های یازدهم و دوازدهم به تحلیل رفتار سیاستگذار داخلی و عوامل بیرونی در بهم ریختگی اقتصاد ایران در سال‌های گذشته پردازد. هدف این بود بررسی «دقیق، کارشناسانه و مستند باشد و در این زمینه راهبرد به دولت سیزدهم»

ارائه شود. در نهایت از دل چالش‌های اقتصاد ایران بیش از ۲۰ ابرچالش استخراج و برای تمام آنها راهبردهای کارشناسی در این کتاب ارائه شده است.

پایگاه خبری-تحلیلی «نود اقتصادی» با برگزاری بیش از ۲۰ میزگرد ۵ ساعته و با استفاده از نظرات نزدیک به ۱۰۰ اقتصاددان - فعال اقتصادی و مدیر سابق اجرایی، تحلیل جامعی از وضع فعلی اقتصاد ایران را در این کتاب به تصویر کشیده است. لازم به ذکر است سعی کردیم، در کنار بیان واقعیت‌های اقتصاد ایران، اشتباهات و انحرافات اقتصادی دولت‌های یازدهم و دوازدهم در ۹۶ ماه گذشته را به تصویر بکشانیم و دولتمردان جدید را از اشتباهاتشان بر حذر داریم. در این کتاب سعی شده تا نشان داده شود، ریشه اغلب مشکلات اقتصادی کشور داخلی است نه نگاه مطلق به بیرون مرزها.

هدف اصلی تدوین چنین کتابی، بیان تصویری واقعی از اقتصاد ایران، به علاوه شناسایی ظرفیت‌ها و فرصت‌ها بود. امیدواریم انتشار این کتاب، برای حل مشکلات اقتصادی کشور کارساز واقع شده و چراغ راهنمایی برای دولتمردان جدید باشد. ان شاء الله

و من الله التوفیق

مرداد ۱۴۰۰

www.ketab.ir